

LA CONTRAPORTADA de VALENTÍ PUIG

Columnistes i 'macarrons'

“Tenim columnistes gloriosos que no distingeixen entre l’OCDE i la CEOE, però molt pocs corresponsals que passin una vegada cada sis mesos per Hong Kong per veure com anirà el traspàs a la Xina comunista.”

Dec anar molt errat de comptes en la meua idea que el bon periodisme no s’adonaria gaire de la desaparició de les facultats de Ciències de la Informació: vull dir errat de comptes si ho comparem amb la demanda majoritària del nou alumnat de la Universitat Autònoma, amb primera preferència per periodisme i, en segon lloc, pels estudis d’infermeria. Algun professor m’ha comentat amb serenitat estoica que els alumnes de periodisme ni tan sols llegeixen diaris. No és cap vergonya: podria citar noms de periodistes en exercici que no llegeixen ni el diari pel qual treballen. En realitat, tothom vol ser presentador d’algun programa d’èxit com Paco Lobatón o columnista de primera fila, amb cadira al programa de Jesús Hermida. Per fer-ho curt: no sobren les vocacions de repòrter i manca una noció elemental de la competitivitat professional.

L’any 1927, Gaziell ja deia que els diaris deixaven que els articulistes parlessin de primeres causes metafísiques però mai no oferien vint mil pessetes –posem-hi preus d’avui– a un enviat especial per anar a la Xina i aclarir què dimonis hi passava. Amb tota franquesa, l’orgull per una premsa ben escrita o feta per escriptors que parlen de tot menys del que realment passa és degut moltes vegades més a la gasiveria de l’empresa que al bon gust de la direcció. Tenim columnistes gloriosos que no distingeixen entre l’OCDE i la CEOE, però molt pocs corresponsals que passin una vegada cada sis mesos per Hong Kong per veure com anirà el traspàs a la Xina comunista.

És argumentable que en temps de la dictadura de Franco hi havia columnistes que escrivien molt bé –en castellà– però no tenien marge per opinar en llibertat: això agreujava la voluta, el *gracejo*, la picaresca del no dir

res de l’article a tant la línia. Pel que fa a la literatura, la censura alguna vegada pot activar formes prodigioses d’imaginació però, si parlem de periodisme, l’article pensat entre línies és una aberració de la ment. Vull dir que els anys de la censura franquista no foren bons per una evolució natural de l’artículisme, de cap a un equilibri entre l’estilisme i tenir coses per dir. Ara mateix resulta que hi ha un grapat d’estilistes ocupant els millors llocs del rànquing, però no tots tenen alguna idea concreta al cap, com no sigui aplicar en termes de prosa enginyosa el pur i simple xantatge.

És clar que el model de columnista anglosaxó potser no faria vendre més diaris, però podria ser part de l’oferta, de la mateixa manera que els diaris tenen pàgines de religió i anuncis sadomasoquistes. No és previsible que, de cop i volta, les facultats de Ciències de la Informació produeixin dotzenes d’hereus de Walter Lipmann però potser serà factible injectar una mica de rigor en els columnistes del futur, una gent que a la vegada probablement opinarà –si s’estén el sistema nord-americà– als diaris, la ràdio o la televisió, com als EUA tenim George Will o William Safire, a la dreta, i Michael Kinsley, a l’esquerra.

Escriure una bona columna d’anàlisi ve a ser un exercici de claredat en la complexitat, per contrast amb la literatura del “macarró”, sense arguments ni coneixement del “dosier”. En tot cas, no dubto gens que la preferència lògica dels lectors sempre seria en primer terme per les anàlisis de política interior. Així va tot, perquè ja deia Gaziell que no és possible un gran periodisme sense una gran política exterior.